Cím	Kísérleti rajz és megtestesült kogníció: elmélet és gyakorlat kölcsönhatása a rajzban
Kódok	B-SZ-401-CS-1-262701-14
Hirdető	Alapképzések Iskolája
Környezet	műterem vagy műhely

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
Gyakorlat	5	48	6	Szabadon választható		

Ajánlás

A kurzust azoknak ajánljuk, akiket érdekel, hogy a rajzolás miként válhat a megfigyelés, a gondolkodás, a testi tudatosság és az anyaggal való kísérletezés eszközévé. Nem szükséges hozzá speciális rajztudás, de fontos a nyitottság a kísérleti feladatokra, a közös munkára és a rajz hagyományos szerepeinek újragondolására. A gyakorlati alkalmakkal együtt a hallgatók elméleti szövegeken és előadásokon keresztül ismerkednek meg a 4E kogníció és az anyaggal való gondolkodás alapvető kérdéseivel.

Rövid leírás

Mi a manuális rajz szerepe a digitális korban? Milyen nem hagyományos rajzgyakorlatok léteznek? Mit nyújthat számunkra a rajzolás az ábrázoláson és a reprezentáción túl? Hogyan segíthet megérteni elménk, testünk és környezetünk kapcsolatát? A kurzus ezekre a kérdésekre keresi a választ a rajzolás gyakorlata és a 4E kogníció elmélete felől közelítve.

A kurzus alapgondolata szerint elménk és kreativitásunk nem pusztán a „fejünkben” van, hanem társadalmi és anyagi környezetünkben „megosztva” bontakozik ki: eszközök, technológiák, normák, rutinok és testi cselekvések hálózatában. Ebből a nézőpontból a rajzolás nem egyszerűen egy belső kép külső megjelenítése, hanem olyan testi-anyagi gondolkodási folyamat, amelyet a szocio-materiális környezet aktívan alakít.

A kurzus alternatív rajzgyakorlatok és a kapcsolódó elméletek ötvözésén keresztül vezeti be a hallgatókat a 4E kogníció, a posztfenomenológia és az Anyagi bevonódás elméletének főbb állításaiba, melyeket aztán különböző kísérleti rajzgyakorlatokon keresztül tapasztalati módon vizsgálhatnak tovább. A rajzoláson keresztül olyan témákat érintünk, mint a megtestesült tudás; az anyaggal folytatott testi dialógus szerepe és tapasztalata; a különböző médiumok és médiumváltások hatása az észlelés és a döntéshozás folyamataira; a figyelem és az intenció formálódása; a kollektív alkotás

fenomenológiája; a rajz és a mozgás kapcsolata; illetve a rajz hagyományos szerepköreinek újraértelmezése kísérleti technikákkal.

A kurzuson meghívott képzőművészek és tervezők is bemutatják, hogy a rajz milyen szerepet tölthet be a reprezentáción túl, többek között a kutatás, a megfigyelés, az anyaggal való kísérletezés és a közös gondolkodás eszközeként.

A kurzus nem igényel speciális rajztudást, ugyanakkor elsősorban olyan hallgatók jelentkezését várjuk, akik nyitottak a rajzolás kísérleti megközelítéseire, és érdeklődnek a kapcsolódó elméleti kérdések iránt is. Egyes alkalmakra rövid, esetenként angol nyelvű szakirodalom elolvasása szükséges.

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
Domokos Mihály (48 kontaktóra)	mhldmks2@gmail.com		előzetes egyeztetés alapján
Csűrös Dávid (48 kontaktóra)	csuros.david@gmail.com		előzetes egyeztetés alapján

Félév menete			
A kurzus formátuma		Órarendi időpontok	
Szemináriumi-gyakorlati kurzus		Szerda 16:40	
Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése			
Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1		Kollektív rajzolás I.: Erdély Miklós csoportos rajzi gyakorlatai, és a rajz enaktív, megosztott, szociálisan beágyazott természete.	
2		Kollektív rajzolás II: Erdély Miklós irányított, tapintás- és szövegalapú rajzgyakorlatai a megtestesült elme filozófiájának fényében.	
3		Narratív rajz Petrányi Luca vendégoktatóval: A kiterjesztett gondolkodás kortárs elméletei és gyakorlatai.	
4		Gesztusrajz, dinamika, szabad értelmezés: Az enaktív észlelés és a tükörneuronok szerepe a rajzban.	
5		Az optikai és a megszerkesztett torzítás lehetőségei: Az észlelés plaszticitása az absztrakciós rajzi gyakorlatokban.	
6		Automatikus és folyamatos rajzi gyakorlatok: Kreativitás az Anyagi Bevonódás Elméletének tükrében.	
7		Sík struktúrák, textúrák, terülő rajz és a minta: Testi ritmusok, affordancia-elmélet és a felületek láthatatlan hatalma.	
8		Formatanulmányok I. Boruzs Boglárka vendégoktatóval: Térbeli struktúrák felépítésének	

		megismerése a rajz által, és az állványozott kogníció elméletének értelmezése.	
9		Kiterjesztett rajzi gyakorlatok rajzrobotokkal együttműködve: Terülőminták tervezése és a technológiailag megosztott kreativitás. I.	
10		Kiterjesztett rajzi gyakorlatok rajzrobotokkal együttműködve: Terülőminták tervezése és a technológiailag megosztott kreativitás. II.	
11		Kísérleti rajzgyakorlatok Sipos Boglárka vendégoktatóval: Megtestesült tudás és enaktív kogníció a rajzban.	
12		Virtuális valóság és analóg rajz összekapcsolása: Agyi plaszticitás a hibrid ember-gép-környezet rendszerekben.	

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés

A hallgatók tennivalói, feladatai

Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyben
A kurzus teljesítési feltétele egy az órai munkákból összeállított portfólió megszerkesztése, illetve a kiadott feladatokat tartalmazó sketchbook bemutatása.	teljesítmény alapú	szakmai munka minősége alapján	kipakolás hete	50%
Rövid reflexiók írása a kötelező olvasmányokhoz.	szöveges	rendszeresség	a kurzus előtti napon éjfélig	25%
Rövid esszé a félév végén, amelyben a hallgatók egy választott témát értelmeznek saját praxisukon keresztül.	esszé	szakmai munka minősége alapján	kipakolás hete	25%
Általános, átfogó feltételek				

A hallgatóktól elvárt az aktív órai részvétel és a kötelező szakirodalom feldolgozása.

Jegyzetek és irodalom

Kötelező irodalom

A kötelező irodalmat az első órán egyeztetjük a hallgatókkal.

Kurzus jegyzetei, prezentációi

Ajánlott irodalom

Kimon Nicolaides – The Natural Way to Draw: A Working Plan for Art Study, 1969
Hornyik Sándor – Szőke Annamária (szerk.) – Kreativitási gyakorlatok, FAFEJ, INDIGO. Erdély Miklós művészetpedagógiai tevékenysége 1975–1986, 2007
Don Ihde, Lambros Malafouris - Homo faber újragondolva: Posztfenomenológia és az Anyagi Bevonódás Elmélete, 2018
Laki János – Elme, test, megtestesültség, In: Laki János (szerk.), A megtestesült elme a filozófia történetében, 2022
Andy Clark, David Chalmers – The extended mind, 1998
Tim Ingold - Making: Anthropology, Archaeology, Art and Architecture, 2013

Tanulási eredmények	
Tudás	Az egyéni rajzi eszköztár bővítése és olyan rajzi gyakorlatok megismerése, amelyek támogatják a tervezési folyamatokat, fejlesztve a tervezői problémamegoldó képességet. A hallgatók megismerik továbbá azt a tudományos keretrendszert, amely a manuális rajz hátterében álló testi és pszichológiai folyamatokkal foglalkozik.
Képesség	A kreatív tervezői és vizuális asszociációs képességek fejlesztése, a hallgatók manuális, alkotói és konstruktív készségeinek erősítése, valamint annak képessége, hogy a rajzolást ne csupán technikai tevékenységként, hanem annak tágabb kontextuális összefüggéseiben és folyamataiban értelmezzék és alkalmazzák.
Attitűd	A rajzolás és a gondolkodás közötti kapcsolat feltárása és lehetőségeinek megismerése. A rajzolás elméleti vizsgálata.
Autonómia és felelősségvállalás	Interdiszciplináris tevékenységekben is autonóm módon és felelősen tevékenykedik. Munkáját társadalmilag, kulturálisan, ökológiailag érzékeny, tudatos és felelős tevékenység jellemzi.

Felmentés
A teljes vagy részleges felmentés részleteit az oktatóval és a szakvezetővel szükséges egyeztetni.

Tantervi kapcsolatok		
Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban
Kísérleti rajz és megtestesült kogníció: elmélet és gyakorlat kölcsönhatása a rajzban	nincsenek	
A kurzus előfeltételei	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
alapfokú képesség angol nyelvű szövegek olvasására és értelmezésére	nincsenek	igen

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban
A mesterséges intelligencia egyetemi használatára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Mesterséges Intelligencia és Plágiumszabályzata vonatkozik.

Alapanyagigény	**Ki biztosítja?**
Minden órára: minimum 12 db jó minőségű B3-as lap (legalább 140g, ajánlott rajztömb beszerzése), A5 vagy A4 sketchbook, valamint minél többféle nyomhagyó eszköz, amelyeket a hallgatók szívesen használnak.	Hallgató
	Tech Park / Szak / Hallgató

Egyéb információ, megjegyzések